

vi have fra vor egen sidste Krig. Slesvig var ikke opgivet, saa længe vi havde Als, men da Danmark mistede Als, var det klart for Enhver, at vi derved mistede Slesvig. Det er ingenlunde de historiske Forhold, Traktater o. s. v., men den faktiske Besiddelse, som i vore Dage er Betingelsen for Bevarelsen af et Land. Faktisk Besiddelse finder Sted, saa længe man, om end kun paa et eneste lille Punkt, har fast Fod i en Landsdel; men naar Landsdelen fuldstændig rømmes, og den faktiske Besiddelse altsaa er ophørt, gaar den over i andre Hænder. Da er dermed Spørgsmaalet afgjort, og da vil under de fleste Forhold Sandsynligheden være for, at denne Landsdel er tabt. Hvad vil det imidlertid sige, at Landsdelene paa den anden Side af Storebelt ere tabte? Det er det Samme som, at Danmark er forbi. Man har givet den Sætning, at Sjælland er Danmarks naturlige Fæstning, og at man i Sjælland skulde kunne bevare Danmark, en falsk Anvendelse; thi det er umuligt. Man kan fra Sjælland værne om Sjælland, men man kan ikke fra Sjælland bevare Danmarks Existent, thi Sjælland alene kan ikke bestaa; et Rige, der kun er Sjælland, er utænkeligt. Det er muligt for Tjenden uden store Offre at bemægtige sig og bevare Besiddelsen af alle de øvrige Landsdele; han kan ganske rolig lade Sjælland ligge med eller uden Fæstninger og derigennem tilintetgjøre Landet som Land. Jeg ser ikke rettere, end at Flertallet i dette Mars Betænkning klart og tydelig har fremhævet, at man ikke vil gaa ind paa en fuldstændig Blottelse af Jylland. Dette er et Punkt, som vil adskille os fra Regjeringen; jeg veed ikke, hvor vidt det ogsaa vil adskille os fra Mindretallet. Det kan jeg ikke se, thi Mindretallet er i saa Henseende meget forsigtigt i sine Udtalelser, og det er ikke klart, hvor megen Vægt det lægger paa dette Spørgsmaal. Det næste Punkt er Kjøbenhavns Befæstning. Jeg skal selvfølgelig ikke komme ind paa den mere militære Side af Sagen. I en Sal, hvor der sidder saa mange Sagkyndige, og ved en Sag, der er drøftet saa nøje som denne, har det ingen Betydning, hvad en Rædmænd i dette Dieblif kan anføre af mere eller mindre begrundede Meninger om den militære Side, men saa meget tror jeg at turde sige, at man vel maa huske og erkjende, at man, dersom man vil have en Reduite, kun kan faae den ved at opgive Kjøbenhavns Befæstning. Man maa huske, at i det Dieblif, denne Sag kommer ud for Befolkningen, vil Spørgsmaalet staa saaledes: Bille I opgive en væsentlig Del af det vigtige Forsvar i første Linie for at kaste det over paa en stor og kostbar Befæstning af Kjøbenhavn, som det er tvivlsomt, om I kunne faae Trosser nok til at holde, og om hvilken ikke alle de Sagkyndige endnu ere enige? Jeg henholder mig her til det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen), der udtalte, at

det ikke var synderlig heldigt at have en saa stor Civilbefolkning indenfor en stærk Befæstning. (N. P. Jensen: Det er en aldeles utiladelig Betyttelse af mine Ord!) Saaledes har jeg forstaaet det ærede Medlem.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) afbryder paa en ikke ganske tilstedelig Maade.

Solstein-Ledeborg: Jeg forstod det ærede Medlem, som om han indrømmede, at det ikke var videre heldigt, at man havde en Fæstning, der indesluttede en saa stor civil Befolkning som Kjøbenhavn. Skulde det være en Misforstaaelse, har det forøvrigt ikke saa stor en Vigtighed, hvad det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds har sagt i denne Henseende; thi det er en Indrømmelse, som er kommen fra flere andre Sider. Sagen vil komme til at staa saaledes for Befolkningen, at vi enten skulle styrke Forsvaret i første Linie og søge at hindre Tjenden fra at gjøre Landgang, men at vi da ikke faae Kjøbenhavn befæstet, eller ogsaa, at vi skulle befæste Kjøbenhavn og for en stor Befolkning faae en Fæstning, til hvilken vi dog ikke have megen Lillid, og om hvilken de Sagkyndige endnu ikke ere enige, thi det ere de ikke. Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds sagde nemlig kun, at den Tid snart vilde komme, da de vilde være enige; men det har ikke megen Betydning, idet de altsaa ikke ere enige endnu. Jeg taler her ikke alene om de Sagkyndige i denne Sal, men om de Sagkyndige i hele Landet, og endnu hæver der sig den ene Dag efter den anden Stemmer i Pressen og andre Steder fra de Sagkyndiges Side, som udtale sig stærkt imod en Befæstning af Kjøbenhavn. Kommer Spørgsmaalet altsaa saaledes ud i Befolkningen, at man siger: Bille I for en saadan Fæstning opgive Forsvaret i første Linie, saa vil Befolkningen uden al Tvivl svare: Nei, til en saadan Fæstning ville vi ikke være med; men hvad vil da Følgen blive? Den vil blive, at vi ikke faae nogen Reduite. Jeg har under første Behandling erklæret mig for en Reduite, ikke fordi jeg lægger en overordentlig stor Vægt paa Forsvaret af Sjælland, eller fordi jeg tror, at man skal forsvare Danmark fra Sjælland — den Tro har jeg nemlig ikke — men fordi jeg ikke kan skjule for mig selv, at der kan komme Eventualiteter, under hvilke en saadan Reduite kan formaa at forhale Afgjørelsen, og naar det er Tilfældet, vil jeg ikke, saaledes som jeg aldrig vil, hvor det dreier sig om noget saa Vigtigt som Forsvarsvesenet, vige tilbage fra at yde store Offre. Dersom de Herrer imidlertid ville have en Reduite, er der intet andet Middel dertil, end at stabe den udenfor Kjøbenhavn, thi en Reduite ved Kjøbenhavn faae de ikke. Er dette